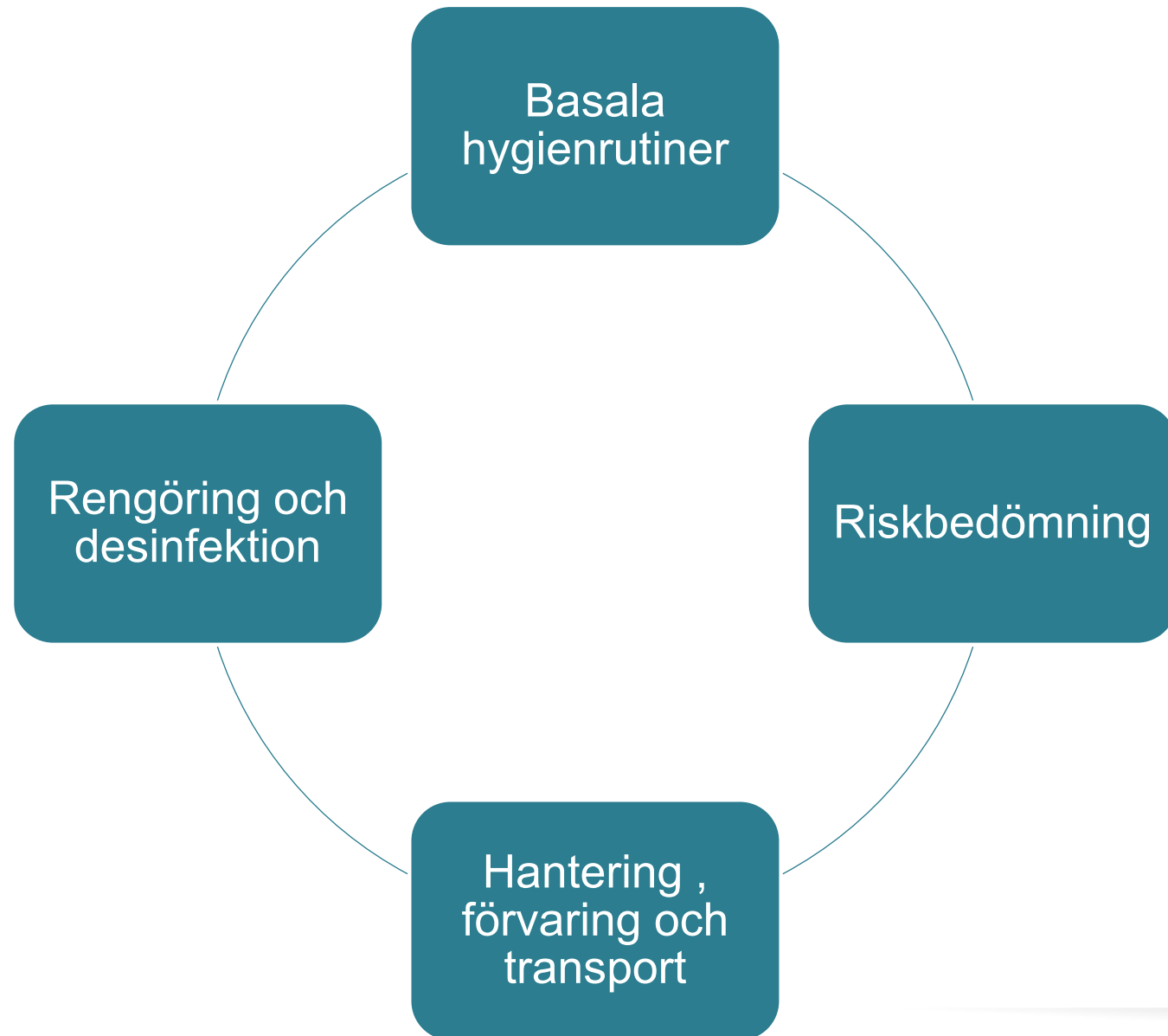

Vårdhygien i hemmiljö

Säkerställ hela processen

Riskbedömning

- Har patienten riskfaktorer för att sprida eller fånga upp smitta?
- Vilka är de vårdhygieniska riskerna med åtgärden som ska utföras?
- Finns det vårdhygieniska risker i hemmiljön till exempel husdjur, skadedjur eller smutsig miljö?
- Hur ser förvaringsmöjligheterna ut?

Riskfaktorer för smittspridning

- Hudskada/hudsjukdom såsom eksem, fjällande hud, böld eller sår
- Infarter såsom PICC-line eller KAD
- Konstgjord kroppsöppning såsom stomi, dränage eller PEG

Riskfaktorer för smittspridning

- Diarré
- Kräkningar
- Inkontinens (urin/avföring)
- Läckage från exempelvis urinkateter, stomi, sår

Riskfaktorer för smittspridning

Luftvägar:

- Hosta/nysning i samband med luftvägsinfektion

Bristande förmåga att följa instruktioner:

- Nedsatt kognitiv förmåga
- Språksvårigheter
- Syn/hörselnedsättning

Föreskriften är en bindande regel och ska tillämpas i verksamhet som omfattas av:

- HSL (2017:30) Hälso- och sjukvårdslagen
- SoL (2001:453) Socialtjänstlagen, - hemtjänst i ordinärt eller särskilt boende
- LSS (1993:387) Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, - bostad med särskild service

Föreskriften omfattar följande

- Plastförkläde
- Handdesinfektion, ibland också handtvätt
- Arbetskläder
- Handskar

Glöm inte!

- Kortärmad arbetsklädsel som byts dagligen eller oftare vid behov
- Långt hår och skägg ska vara uppsatt
- Händer och underarmar ska vara fria från klocka, aktivitetsarmband, smycken, bandage, plåster och stödskenor.
- Naglarna ska vara korta, fria från konstgjorda material

Foto Elisabeth Dawson

Hantering av material

[Film om förrådshantering](#)

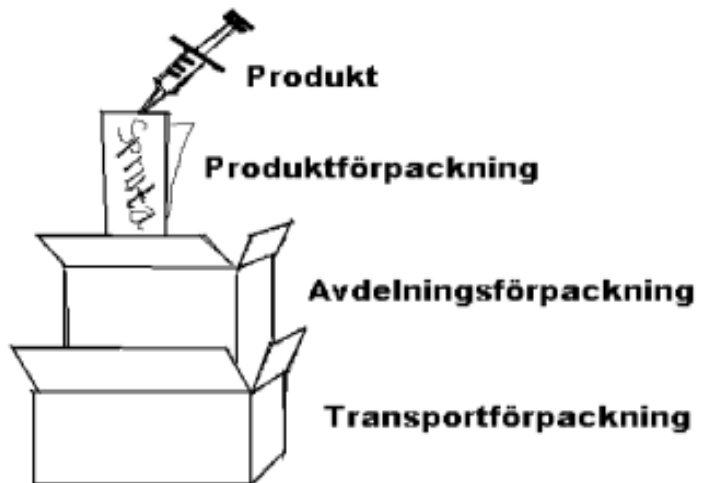

bild: Gunvor Åkerfeldt

Kom ihåg handdesinfektion innan hantering av rent material

Från förråd till patient

Renhetsgrad på materialet ska bibehållas hela vägen fram till användning hos patienten

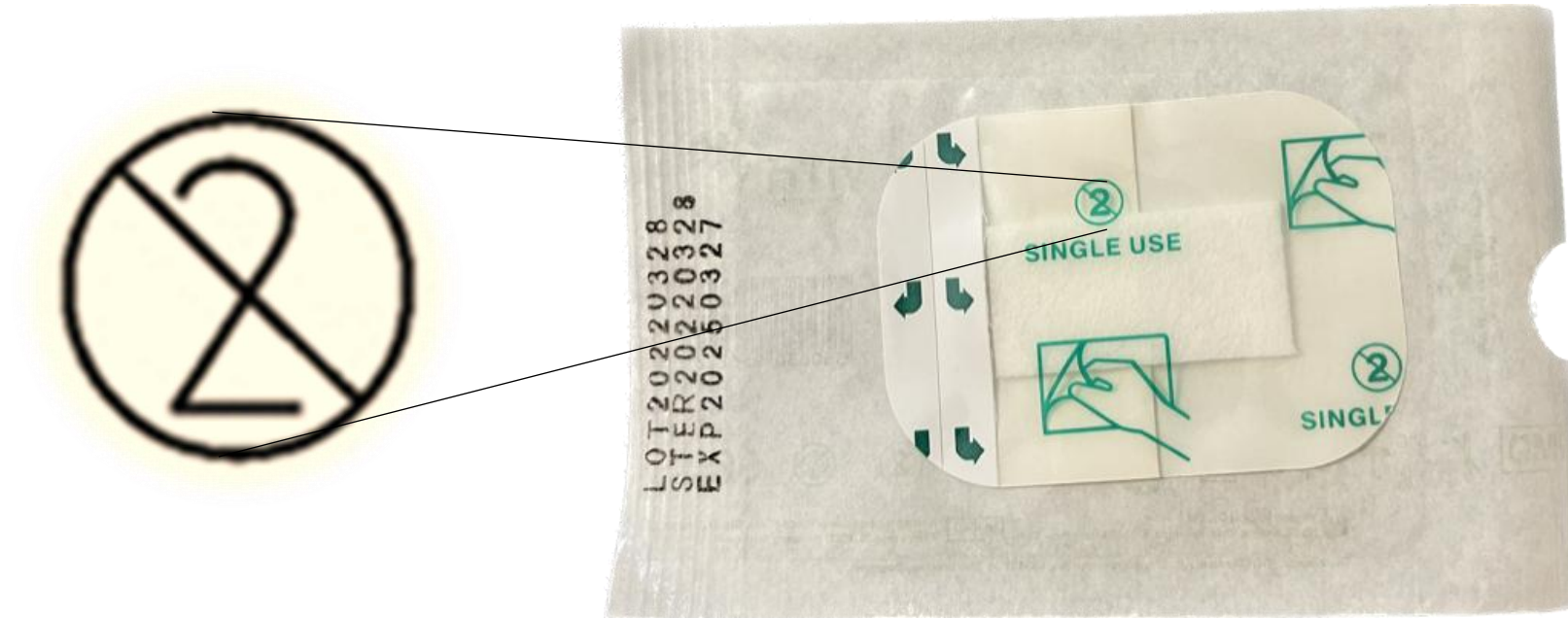
Packa väskan

- Handdesinfektionsmedel
- Plastförkläde
- Undersökningshandskar
- Munskydd/andningsskydd/visir vid behov
- Flytande tvål och pappershandduk eller våtservetter för handtvätt
- Alkoholbaserad ytdesinfektion med rengörande effekt samt torkduk eller alkoholbaserad desinfektionsservett med rengörande effekt

Separera efter renhetsgrad

Engångsmaterial

Medicinteknisk produkt för engångsbruk eller användning på en patient vid ett tillfälle eller en åtgärd

Förvaring i hemmet

Säkerställ arbetsytan

Rengöring och desinfektion av flergångsprodukter i hemmiljö

Transport från patient

- Kassera använt material som till exempel handskar och förkläde direkt
- Kassera överblivet engångsmaterial
- Transportera orent flergångsmaterial separat från rent

Checklista för chefer som ansvarar för vård i hemmiljö

Basala hygienrutiner och klädregler		Uppfyllt
All vårdpersonal får genomgång av basala hygienrutiner och klädregler -Socialstyrelsens föreskrift, <i>Basal hygien i vård och omsorg SOSFS 2015:10</i> -För regionanställda gäller även <i>Region Skånes regler för basal hygien och arbetskläder vid patientnära arbete</i>		
Personal oavsett yrkeskategori som arbetar i patientnära vård, använder arbetskläder (byxa + kortärmad överdel eller kortärmad klänning) som tillhandahålls av arbetsgivaren		
Arbetsgivaren har ansvar för hela hanteringen av arbetskläder, dvs tvätt, transport och förvaring samt att detta uppfylls enligt AFS 2023:10		
All personal oavsett yrkeskategori har möjlighet att byta till rena arbetskläder varje dag och vid behov		
All personal arbetar utan klocka, aktivitetsarmband, smycken, bandage, plåster, stödskenor eller motsvarande på händer och underarmar. Naglarna är korta och fria från konstgjort material		
Personal har förutsättning att utföra handdesinfektion samt vid behov handtvätt i patienters hem. Saknas möjlighet till handtvätt i patienters hem (tillgång till vatten, flytande tvål och torkpapper) kan våtservett användas		
Skyddsutrustning förvaras i ryggsäck/väska eller i patienters hem så att skyddsutrustningen inte kontamineras		
All personal oavsett yrkeskategori genomför Vårdhygien Skånes alternativt Socialstyrelsens webb-utbildning i basala hygienrutiner med regelbunden repetition		
Kompetens hos personal		
Säkerställ att personal har kunskap om dokumentet <i>Grundläggande vårdhygieniska rutiner för kommunal vård och omsorg</i> som finns på Vårdhygien Skåne webbsida. Detta gäller även för personal som arbetar i regional vård i hemmet		
Personal genomför webbutbildning "Vårdhygien i hemmet" och PP-utbildning "Vårdhygien i hemmiljö" som finns på Vårdhygien Skånes webbsida		
Personal har kännedom och följer "Checklista för personal som utför medicinska insatser i patientens hemmiljö"		
Transport		
Ryggsäck/väska betraktas som mobilt närförråd		
Material transporteras utifrån renhetsgrad, tex i olika fack, i en ren oanvänd försluten plastpåse eller i avtorkningsbar låda med lock för att behålla renhetsgrad fram till användning		
Orena flergångsinstrument transporteras avskilt från rent material tillhaka till verkeamhetslokalen		

Checklista för personal som utför medicinska insatser i patientens hemmiljö

Basala hygienrutiner och klädregler	Uppfyllt
Tillämpa alltid <i>Basal hygien i vård och omsorg SOSFS 2015:10</i> . För regionanställda gäller även <i>Region Skånes regler för basal hygien och arbetskläder vid patientnära arbete</i> .	
Tillgängligt i väska eller hem:	
• Plastförkläde	
• Undersökningshandskar	
• Munskydd/andningsskydd/visir eller skyddsglasögon	
• Handdesinfektionsmedel	
• Flytande tvål och pappershandduk alternativt våtservett för handtvätt	
• Alkoholbaserad ytdesinfektion med rengörande effekt samt torkduk eller förpreparerade engångs rengörings- och desinfektionsservett	
Transport till patient Avtorkningsbar/tvättbar väska eller ryggsäck betraktas som mobilt närförråd	
Produkter i väskan bör inte överstiga en veckas behov	
Separera materialet efter renhetsgrad i till exempel ren oanvänd försluten plastpåse, avtorkningsbar låda med lock eller i produktens avdelningsförpackning	
I hemmet	
Tillämpa basala hygienrutiner enligt Basal hygien i vård och omsorg SOSFS 2015:10	
Iordningsställ yta i patientens hem som desinfekteras inför uppdukning av material till exempel lock från avtorkningsbar låda, avtorkningsbar bricka/bord eller underlägg med renhetsgrad utifrån vad som ska utföras	
Avfall läggs direkt i en avfallspåse som knyts ihop och placeras i ett för ändamålet avsett sopkärl för hushållsavfall	
Smittförande avfall, stickande/skärande hanteras enligt lokala anvisningar för märkning, förvaring, uppsamlingsplats och transport	
Engångsprodukter som varit i en patients bostad ska kasseras och får inte återföras till förråd eller användas till annan patient	

Vårdhygien - Vårdgivare Skåne

Vårdgivare Skåne
För offentlig och privat vårdpersonal

Sök på webbplatsen...

Vårdriktlinjer

Patientadministration

Kompetens och utveckling

Avtal och uppföljning

IT och support

Vårdgivare Skåne / Vårdriktlinjer / Vårdhygien

VÅRDHYGIEN

Smittämnen A-Ö

Vårdhygieniska riktlinjer A-Ö

Infektionsmanualer

Basala hygienrutiner och
skyddsutrustning

Bygg, lokaler och utrustning

Utbildning

Minska överanvändning av
handskar

Kontakt

Vårdhygien

Vårdhygien Skåne är Region Skånes rådgivande expertenhet som erbjuder råd och stöd kring att förebygga vårdrelaterade infektioner, minska risken för smittspridning samt upprätthålla en god hygienisk standard. Vi vänder oss till regionala vårdgivare i egen regi, privata vårdgivare som har avtal med Region Skåne samt kommunala vård- och omsorgsverksamheter.

På denna sida finns riktlinjer, rekommendationer och utbildningsmaterial inom det vårdhygieniska området. Visst innehåll riktar sig till specifika verksamheter, men en stor del går att använda oavsett var du arbetar någonstans.

Senast uppdaterad: 2025-06-13

Fick du hjälp av informationen på sidan?

Ja

Nej

NYHETER

Läkemedel i Skåne 18-19 mars 2026

Nu finns det vårdhygieniska riktlinjer och provtagningsrutiner för Candida auris

Läs alla nyheter

RELATERAT

Om vårdhygien och vårdrelaterade infektioner (folkhälsomyndigheten.se)

Svensk Förening för Vårdhygien

Kunskapsstöd vårdhygien (kunskapsstyrningvard.se)

Smittskydd Skåne

Socialstyrelsen

Strama Skåne

Vårdhandboken

UTBILDNINGSKALENDER

